

Sygn. akt I CSK 2326/22

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z powództwa K. W., M. W.
przeciwko [...] Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 czerwca 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 8 października 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2700,-
(dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego [...] Bank S.A. w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 października 2021 r., Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie

i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący opart na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytania: 1) czy eliminacja klauzul odnoszących się do tabel kursowych banku w umowie kredytu wyrażonego (denominowanego) w walucie obcej jako postanowień niedozwolonych, jest równoznaczna z pozbawieniem umowy jej elementów przedmiotowo istotnych (*essentialia negotii*) prowadzącym do nieważności umowy, czy też możliwe jest dalsze wykonywanie umowy pomimo usunięcia klauzul przeliczeniowych, ze względu na to, że saldo kredytu od początku w umowie było wyrażone w CHF; 2) czy wywodzony w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

oraz sądów polskich z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. oraz art. 6 ust. 1 dyrektywy rady 93/13 z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. UE z 1993 L 95, s. 29 ze zm., dalej dyrektywa 93/13) obowiązek pouczenia konsumenta przez sąd, w razie stwierdzenia wystąpienia w umowie postanowień o charakterze abuzywnym, o możliwych skutkach uznania postanowień umownych za niedozwolone, w tym stwierdzenia nieważności umowy oraz odebrania od niego oświadczenia co do jego woli w zakresie skorzystania lub rezygnacji z ochrony związanej z abuzywnością klauzul umownych, w tym w razie możliwości uznania umowy w całości za nieważną (bezskuteczną), ma znaczenie o charakterze materialnoprawnym, a tym samym jego niedochowanie skutkuje przedwczesnością wyrokowania w zakresie uznania postanowień umownych za niedozwolone, w tym ewentualnie stwierdzenia nieważności umowy w oparciu o przesłanki uregulowane w art. 385¹ § 1 k.c., czy też o charakterze procesowym, który w świetle proeuropejskiej wykładni powinien zostać wyprowadzony z art. 156¹ k.p.c.; 3) czy możliwa jest ocena dalszego wykonywania umowy, po stwierdzeniu w jej treści postanowień abuzywnych, w przypadku umowy kredytu, która została w całości wykonana i uległa rozwiązaniu przed datą rozstrzygnięcia sporu, a tym samym czy dopuszczalne jest jej unieważnienie (stwierdzenie nieważności) w następstwie ustalenia w jej treści postanowień niedozwolonych, a jeśli tak to jakie znaczenie należy nadać wymogowi złożenia przez kredytobiorcę oświadczenia w przedmiocie zgody na dalsze trwanie umowy, skoro w dacie wyrażania takiej zgody umowa już nie obowiązuje.

Sformułowane przez skarżącego wątpliwości nie odpowiadają założeniom przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rozumienia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego. Podniesione przez niego kwestie koncentrują się wokół problemu dotyczącego abuzywności postanowień umowy i skutków tej abuzywności. Należy zauważyć, że kwestie te były w ostatnim czasie przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego (zob. np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2022 r., III CZP 40/22, niepubl., wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2022 r., II CSKP 650/22, niepubl., z dnia 13 maja 2022 r.: II CSKP 293/22, niepubl., II CSKP 405/22, niepubl.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi

wątpliwości, że postanowienia umowy (regulaminu) określające zarówno zasady przeliczenia kwoty udzielonego kredytu na złotówki przy wypłacie kredytu, jak i spłacanych rat na walutę obcą, pozwalające bankowi swobodnie kształtować kurs waluty obcej mają charakter niedozwolonych postanowień umownych. (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21, niepubl.). Wyjaśniono, że niedozwolone postanowienie umowne (art. 385¹ § 1 k.c.) jest od początku, z mocy samego prawa, dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta, który może udzielić następnie świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną. Nie budzi też wątpliwości, że stwierdzenie niedozwolonego charakteru postanowienia w umowie kredytu może uzasadniać uznanie umowy za nieważną. (zob. np. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 r. - zasada prawna - III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2021 r., III CZP 11/20, OSNC 2021, nr 6, poz. 40, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2021 r., III CZP 41/20, MoP 2021, nr 15, s. 775, wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 3 października 2019 r., C-260/18, Kamil Dziubak, Justyna Dziubak przeciwko Raiffeisen Bank International AG i z dnia 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, I.W., R.W. przeciwko Bankowi BPH S.A.). Stwierdzenie nieważności umowy mieści się w zakresie sankcji, jaką dyrektywa 93/13 przewiduje w związku z wykorzystywaniem przez przedsiębiorcę nieuczciwych postanowień umownych. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2022 r., niepubl., I CSK 2314/22 i wskazane tam orzeczenia). Nadto sformułowane przez skarżącego kwestie osadzone są w okolicznościach konkretnej sprawy i dotyczą powstałych *in casu* jego wątpliwości na tle wskazanych przepisów. W istocie skarżący pod pozorem potrzeby wykładni powołanych przepisów kwestionuje stanowisko Sądu drugiej instancji, który – powołując m.in. orzecznictwo Sądu Najwyższego jak i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – w okolicznościach sprawy stwierdził, że trafnie przyjął Sąd pierwszej instancji, że nie jest możliwa dalsza realizacja umowy po wyeliminowaniu z niej niedozwolonych klauzul i konieczne stało się przesądzenie, że umowa kredytu będąca przedmiotem oceny w sprawie

jest nieważna. Nie ma zatem argumentów wskazujących na konieczność wypracowania reguł dotyczących nieomówionych w orzecznictwie i doktrynie.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.